

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. De pœna carceris, & quibus infligenda secundùm statuta Ordinis Minorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

CAPVT VI.

De poena carceris, & quibus infligenda secundum statuta Ordinis Minorum?

Primo custodiz causa, nempe cum crimen gravius est, Juxtaque veretur, ne Reus fugam ante judicium capiat; tunc enim in carcere includendus, quoad usque commissi delicti rationes excutiantur: & tunc sufficit, quod constet tantum de presumptione delicti, ut tradit Julius Clarus q. 20. ver. ad inquirendum.

Secundo. Cum delicti probatio quaedam inchoata; & semiplena habeatur ex indicis, aut infamia, quorum quidem vis alia esse sufficiens ad torturam inferendam; tunc Religiosus, cum in Religione non sit receptus usus, & consuetudo torturae, in carcerem est conficiendus, ibique pro criminis magnitudine aut rejanis, aut verberibus ad penitentiam patfaciendam, impelli debet.

Carceris supplicium applicari solet in poenam criminis commissi, sententia definitiva Vilitatoris ita praesentente. Quo sane carceris genere nemo detinendus est sine plena probatione delicti; aliter legere erit, ut iudicio nondum expleto, jam Reus ordinaria poena plecteretur. In carcere vero ob criminis poenam inclusus, voce activa & passiva privatur, suaeque professionis locum amittit. Duo quidem prima genera incarcerationis, neque praedictam vocis activae, & passivae privationem; neque ullam infamiam praeseferunt; fieri enim potest, ut carceri quis ad custodiam inclusus, postea expensis ejus causis, innocens inveniatur.

Est etiam alia minor poena, quae proprie carcer dici nequit, quando Religiosus jubetur ire in suam cellam, sive in arretum, ut alii dicunt, & ibi manere per aliquos dies Superioris arbitrio praescribendos. Haec etiam poena infligi solet, quando est periculum de fuga: frequentius vero applicari solet, non pro gravioribus, aut gravissimis, sed pro culpis gravibus tantum. Ex quo inferitur primum, ut optime adfert Navarrus, in multis Judicibus moris esse peccare, leviter capi jubentes aliquos, citra ullam necessitatem, infamiam, & suspicionem legitimam; nunc ob odium licet veniale, nunc ob vindictam, nunc ob rusticitatem, qua in se, vel suos est usus, nunc ob subitam iram, nunc ob liberam Rei responsam, nunc in illis vel illis placeant, sicut Herodes, Act. 12. Qui apprehendit Petrum, ut placeret Judaeis: non confidenter quanta ignominia inurunt captos; praesertim si sint viri virtute, eruditione, nobilitate, & etiam divitiis insignes: neque perpendentes, quod ad restitutionem famae sic laesa teneantur.

Illud demum notandum est, Prioribus, aut Guardianis nullam in Religionibus permitti facultatem, ut possint Fratrem aliquem incarcerare, nisi alias esse periculum imminens de fuga delinquentis, aut id faciant ex peculiari commissione, & licentia Superiorum. Poterant tamen in cellam per viam arreti aliquem ex justa causa ad tempus includere, seu potius detinere, praecipiens ei, ne a cella discedat absque ejus jussu, sive licentia.

Carceris poena secundum statuta Fratrum Minoritarum, est reclusio alicujus in aliquo obferato loco, sine caputio, & chorda, Generalis vel provincialis, alicujus Praelati auctoritate facta, ut per statuta Salmanticensia, Cap. 7. & Vallisolerana, fol. 132. tit. de poena carceris, §. 2. cautum est.

Quare nullus praedictis Praelatis inferior potest alicquem sic formaliter carcerare, sed solum rationabilibus de causis, veluti in domo disciplinae, vel custodiae delinquentem removere, de consilio discretorum, ubi fuerit delictum, et evidenter manifestum, quoutque aliquis praefatorum Praelatorum admonetur, qui delinquit prout opportunum fuerit, provident, ut caveatur per eadem statuta, fol. 134. §. quod si quis, quod intelligi volunt etiam de fratribus, qui sunt de alienis familia, vel Provincia.

Ex antiquis autem Ordinibus statuta Salmanticensibus, Cap. 7. & Vallisoleranis ultimis, fol. 132. tit. de poena carceris §. 1. cautum est, quod formaliter carceratus, ut supra expressum est, semper consequenter est privatus actibus legitimis eo ipso, quo carceri est mancipatus; & quamvis liberetur a carcere, non intelligitur ad actus praedictos restitutus, nec restitui potest, praeterquam in Provinciali Capitulo, aut Generali auctoritate.

Ex iisdem statutis Salmanticensibus, Cap. 7. Vallisoleranis, eodem tit. fol. 133. §. nullus autem, Declaratio ex statutis Salmanticensibus & Vallisoleranis.

Ex iisdem etiam §. Quare ut atrociter, cavetur ut in omnibus Provinciis, & locis, saltem principalioribus carceres habeantur, omnino fortes, humani tamen, & lucidi, ut carceratus Divinum officium persolvere possint, ac pioslectionibus pro eorum spirituali consolatione vacare, & quibus etiam Confessionis Sacramentum penitentibus concedendum est toties, quoties ab eis fuerit expostulatum: & qui perpetuis carceribus mancipati sunt, saltem in festo Resurrectionis Domini die, Sacratissimo Eucharistiae Sacramento reficiantur.

Ex iisdem statutis §. si quis vero, cavetur, quod liberans quempiam a carceribus, vel consentiens, vel consulens, & auxilium praebens, ex quo incarceratus auferat, & etiam custos, si de eorum malitia, & dolo legitime constiterit, carceribus mancipentur Provinciali arbitratu. Et si Guardianus ipse de his aut dolo, aut negligencia legitime convictus fuerit, eo ipso Guardianatus officio privatus sit: vel gravius etiam puniatur Superiorum arbitrio pro qualitate delicti: omnes porro formaliter carcerati tam temporarii quam perpetui, semel saltem singula hebdomada sexta feria coram fratribus capitulariter congregatis, disciplinam sibi adhibere debent, recitando Psalmum Miserere mei Deus, &c. & in pane & aqua humi

TESTA

Spirit. II

Inferitur ex Navarro.

V.

affigenda

noni enim, eligio' os fore pro iudicium. 1. C. de reprob. c. alio Vltimo. am ipso Deo quod Primum indicia, que aia ad capudiciora sunt. s, quod Re Bernardus 26.) Carcer

Primo

mi genuflexi jejunare; & quo tempore ad carceres damnati fuerint, semper sine caputio & chorda ubique manere debent, ut per eadem statuta loco citato §. penultimo, & ultimo decernitur.

Hi autem, qui in domo disciplinae, vel custodiae retinentur, nullis ex praefatis poenis, & mortificationibus subjacere debent, ut per eadem statuta ibidem cavetur.

Quinam incurrant poenam carceris secundum statuta Ordinis Minorum.

Explicatio jam quid sit poena carceris, & quomodo adhibenda, nunc quinam eam incurrant, ex iisdem statutis breviter annotandum. Primum itaque illam incurrant proprietarii quicunque, qui etiam in proprietate morientes, Ecclesiastica privantur sepultura.

Eandem carceris poenam per sex menses incurrant, & omnium suffragiorum jure triennio carent, qui pro prima vice in fornicationis culpam inciderint, vel graviores speciem. Pro secunda vice per annum carceribus mancipandi, & omnibus Ordinis officiis perpetuo privantur. Pro tertia vice longiori tempore carceribus mancipandi, & ad omnia officia perpetuo inhabiles existere debent. De innominabili vero convictus, nudus omnino cum solis femoralibus coram Fratribus capitulariter congregatis, & manibus ligatis graviter est flagellandus, cum recitatione Psalmi *Miserere mihi Deus, &c.* & leviusculis flammis hinc inde circumseptus quodammodo comburi debet, & ad perpetuos carceres irrevocabiliter damnari, ubi pane, & aqua tribus saltem in hebdomada diebus jejunare debet.

Eadem carceris poena puniendus est inobediens inobedientia contumacia, quae contumacia incurritur post trinam monitionem eodem die congruis intervallis factam: item apostatae omnes carceris poenam incurunt pro modo culpae apostatae, ut supra lausius ostensum est.

Item revelantes sacramentalem confessionem, cum perpetuo ab audiendis confessionibus suspendi debeant, & a ceteris legitimis perpetuo privari, carceri etiam Provincialis arbitrato sunt mancipandi: Item bimestri carceri mancipandi, & activa & passiva voce decennio privandi, qui secunda vice verbis, aut factis aliquem graviter provocaverint: & similiter qui improperaverint aliquem de delicto, pro quo jam alias fuit punitus: item Superioris arbitrato carcerandus, qui in proferendis obscenis, & turpibus verbis in vitiosus fuerit, ut incorrigibilis appareat, & scandalo sit carceris.

Semestri vero carceri mancipandum, qui lapidem, vel baculum, vel gladium, vel cuiusvis alterius generis instrumentum arreptum projecit ad percutiendum, vel alio quocunque modo percutere nilis fuerit: vel qui arma offensiva portaverit, vel in cella vel alibi retinuerit. Qui vero praedictis instrumentis percusserit, vel frastrum, vel saecularem, carceris unius anni poenam luere debet, & omni suffragiorum jure, & a ceteris legitimis perpetuo privari, ac per mensem tertio in qualibet hebdomada coram fratribus capitulariter congregatis genuflexus comedere, illisque instrumentis, quibus ferire, aut percutere ausus est, ei de collo pendentibus.

Item carceri mancipandus, Generalis arbitrato, qui verbo, vel facto divisionem Ordinis procurare praesumpserit: perpetuo vero carceri

mancipandi incorrigibilis: tales sunt censendi qui ter de eodem gravi crimine convicti, & puniti, non respiciunt. Ad arbitrium vero Generalis carceri mancipandus, & ad Ordinis dignitates, & officia perpetuo inhabilis esse debet, qui per se, vel per alium literas, aut sigilla Praetorum, vel Principum, Generalium, vel Provincialium, aut aliarum notabilium personarum falsificaverit semestri carceri mancipandus, & infamis perpetuo esse debet, qui in iudicio quidquam falso, ac scienter deposuerit, vel ad id faciendum induxerit, aut revocaverit, vel revocandum procuraverit, quod verum depositum fuerat. Superiorum autem arbitrato carceribus mancipandus, qui tacito nomine, vel sub nomine alieno, literas, seu libellos latulit edidit, miser, proferit, vel quomodolibet exposuerit in alicujus infamiam. Similiter Superioris arbitrato carcerandus, & omni suffragiorum jure triennio privandus est, qui alius, vel taxillis luserit.

Ad carceres perpetuo damnandi, quicunque post Religionis ingressum aliquod crimen admiserint, propter quod si illud in saeculo commississent, morte plecendi essent: Semestri vero carceri mancipandus, qui Generali ipsi rebellaverit, ultra alias poenas superius notatas, item bimestri carceri omnino mancipandus, & omni suffragiorum jure triennio privandus, qui recitatus, & appellationis ordinem a statutis praescriptum, & decretum, temere violaverit.

Pro multis aliis delictis praefigurae a statutis carceris poena, de quibus videatur ibidem: brevitate enim studens, haec notata sufficere iudicavi.

C A P V T VII.

De poenis specialibus in Ordine Minorum contra delinquentes stabilitis, & primo de privationibus fieri consuetis.

Priuationes in dicto Ordine fieri consueverunt in triplici differentia, videlicet. Primo actuum legitimorum. Secundo Juris suffragiorum. Tertio officiorum privatio. Actuum legitimorum privatio est inhabilitatio ad omnia Ordinis officia, quae cum dignitate, ac superioritate conjuncta sunt, veluti Ministeratus, Communitatus, Definitoratus, Guardianatus. Potest tamen sic privatus ad sacros ordines promoveri, & sacras eorum functiones exercere, & similiter quaecunque officia praedicationis, confessionis, & lectionis, &c.

Privatio Juris suffragiorum, est inhabilitatio, tam ad ferenda, quam ad consequenda quaecunque vota, & suffragia in Ordine.

Officiorum vero Ordinis privatio, est inhabilitatio ad omnia praedicta, & ulterius ad confessionis, praedicationis, lectionis, parentariae, & visitationis munera obeunda; potest tamen sic privatus Ordines recipere.

Singula igitur praefata poenae applicantur gradatim delinquentibus. Primum privationem actuum legitimorum incurunt subornatores, & revelantes extra Ordinem secreta, in ipsius detrimentum & infamiam: qui perpetuo a ceteris legitimis privantur.

Secundo